প্ৰশ্ন: সমকালীন ভাৰতীয় দৰ্শন কাক বোলে? ইয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি?

উত্তৰঃ ঊনবিংশ আৰু বিংশ শতিকাত ভাৰতীয় পৰম্পৰাগত দৰ্শনৰ (বিশেষকৈ উপনিষদ আৰু বেদান্ত) সৈতে পাশ্চাত্য বিজ্ঞানযুক্তিবাদ আৰু মানৱতাবাদী ধাৰাৰ সমন্বয় ঘটাই যি নতুন চিন্তাধাৰা গঢ়ি উঠিছিলতাকে সমকালীন ভাৰতীয় দৰ্শন বোলা হয়। ই কেৱল প্ৰাচীন ধাৰণাৰ পুনৰাবৃত্তি নহয়বৰঞ্চ প্ৰাচীন ঐতিহ্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি আধুনিক প্ৰত্যাহ্বানসমূহৰ এক যৌক্তিক ব্যাখ্যা। সমকালীন ভাৰতীয় দৰ্শনৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ হ'লঃ

১/ ঐতিহ্য আৰু আধুনিকতাৰ সমন্বয়: স্বামী বিবেকানন্দৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰমহাত্মা গান্ধীশ্ৰী অৰবিন্দড° এছ ৰাধাকৃষ্ণন আদিৰ দৰে চিন্তাবিদসকলে ভাৰতীয় আধ্যাত্মিকতাৰ সৈতে পাশ্চাত্যৰ বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিভংগীৰ মিলন ঘটাইছিল।

২/ মানৱতাবাদ (Humanism): এই দৰ্শনে আধ্যাত্মিকতাৰ লগতে মানৱীয় মূল্যবোধব্যক্তি স্বাধীনতাআৰু সমাজৰ উন্নতিৰ ওপৰত বিশেষ গুৰুত্ব দিয়ে।

৩/ বিশ্বজনীন ধৰ্ম (Universal Religion): সংকীৰ্ণ ধৰ্মীয় মতাদৰ্শৰ পৰিৱৰ্তেই সৰ্বধৰ্ম সমন্বয় আৰু বিশ্বজনীন আধ্যাত্মিকতাত বিশ্বাস কৰে।

৪/ সক্ৰিয়তা বা কৰ্মবাদ: কেৱল নিষ্ক্ৰিয় ধ্যান-ধাৰণা নহয়সমাজৰ বাবে কৰ্ম কৰা (Karma Yoga) আৰু বাস্তৱ জগতক গ্ৰহণ কৰাৰ ওপৰত এই দৰ্শনত জোৰ দিয়া হয়।

৫/ বৌদ্ধিক পুনৰ্ব্যাখ্যা: উপনিষদৰ সত্যক আধুনিক প্ৰেক্ষাপটত আৰু যুক্তিৰ আধাৰত উপস্থাপন কৰা হৈছে।

সংক্ষেপে সমকালীন ভাৰতীয় দৰ্শন হ'ল আধ্যাত্মিক ঐতিহ্যক ধৰি ৰাখি আধুনিক প্ৰগতিশীল চিন্তাৰে পৰিপুষ্ট এক জীৱন্ত ধাৰণা।